

Mejeri. Her var altsaa en meget hensigtsmæssig Foranstaltning, som tog Sigte paa Rekvirenternes Fordel, og, som sagt, jeg beklager, at man ikke er kommen til en Afgørelse i denne Samling. — Det første Vædringsforslag, jeg skal omtale, er Vædringsforslag Nr. 31 til § 19, ved hvilket jeg har tilladt mig at genoptage Forslag om, at der til Mosesagens Fremme bevilges 12,000 Kr. Den ærede Ordfører omtalte Sagens Realitet med Sympati, men henviste til, at naar Finansudvalget ikke har kunnet gaa med til denne Bevilling, var det, fordi der ikke var opnaaet Enighed angaaende Vedelsen af de Foranstaltninger, Bevillingen gaar ud paa at iværksætte. Sagen forholder sig navnlig saaledes, at der i det ærede Finansudvalg er Stemning for, at en Del af disse Foranstaltninger skulde henlægges til Hedeselskabet. Jeg har vidtløftigt ved 2den Behandling udtalt mig om dette Spørgsmaal, og jeg har da fremhævet, at jeg maatte være derimod ikke alene for Sagens Skyld, men ogsaa for Hedeselskabets Skyld. Nu er det ganske sikkert, at denne Uenighed mellem det ærede Udvalg og mig kunde fjernes, naar der fra Hedeselskabet kom en Erklæring om, at det ikke selv ønsker at overtage Vedelsen af den her omhandlede Sag. En saadan Erklæring har jeg ikke troet det rigtigst at indhente hidtil. Jeg har meddelt Udvalget, at efter den Udtalelse, der er kommen til mig fra Formanden for Hedeselskabets Bestyrelse, har jeg Grund til at tro, at Hedeselskabet ikke ønsker at overtage den her omhandlede Sag; men dette er jo ikke afgørende. Smidlertid, som Sagen nu foreligger, maa jeg for med noget Haab at kunne genoptage Forslaget om denne Bevilling paa Finansloven i den kommende Samling, søge at faa en Erklæring med Hensyn til denne Sag fra Hedeselskabet, og det skal jeg ogsaa gøre; men jeg vil kun tilføje dette, at mit Syn paa Spørgsmaalet her om, at Hedeselskabet overtager dette Hverv, er det samme som hidtil, og jeg maa selvfølgelig forbeholde mig Ret til at udtale denne Opfattelse lige over for Hedeselskabet, naar jeg indhenter dets Erklæring. Jeg skal for øvrigt inden Afstemningen tage dette Vædringsforslag tilbage. — Under Nr. 35 er der opstillet et Vædringsforslag af mig, om 14,000 Kr. som Tilskud til Vogn- og Befordringsgodtgørelse for regnskabslyndige Tilhømsmænd, antagne af Sparekasseforeningerne. Det vil erindres, at her ogsaa i Salen blev rejst Spørgsmaal, om man ikke fra Statens Side paa en eller anden Maade kunde skaffe en større Betryggelse, for at Sparekasserne omkring i Landet forvaltede deres Midler paa en forsvarlig Maade.

Hvad man fra alle Sider, tør jeg nok sige, er enig om, er dette, at ved den største Mængde Sparekasser er Revisionen ordnet paa en alt andet end tilfredsstillende Maade. Dette gælder ingenlunde alle Sparekasser, navnlig ikke de store, men det gælder fortrinsvis, tør jeg nok sige, Sognesparekasserne, og jeg skal i saa Henseende oplyse, at vi i alt her i Landet have 537 Sparekasser, deraf i Byerne 142 og paa Landet 395. Men naar der saa bliver Spørgsmaal om, hvad der af dette Tal er Sognesparekasser, navnlig mindre Sparekasser, bliver dets Besvarelse jo afhængigt af, hvor stort et Tilgodehavende Sparerne have indestaende i vedkommende Sparekasser og i saa Henseende skal jeg oplyse, at Sparekasser, i hvilke Tilgodehavendet var under 100,000 Kr. udgjorde i alt 315, og Sparekasser, hvor Sparernes Tilgodehavende var under 50,000 Kr., altsaa meget smaa Kasser, udgjorde 223. Vi have altsaa her i Landet, og det er vist noget særligt for vort Land, en Mængde smaa Sparekasser, der modtage Midler til Forrentning, virkende med et meget ringe Administrationspersonale og i det hele taget under smaa Forhold, og det er da navnlig af Hensyn til disse Kasser, at det Forslag, som jeg har tilladt mig at stille, er kommet frem. Der har jo været Spørgsmaal oppe, om man ikke kunde gaa til at indrette sin Kontrol ved Sparekasserne saaledes, at Staten ansatte Kontrolrevisorer, hvis Hverv det skulde være at rejse rundt og undersøge Sparekassernes økonomiske Situation, ikke saaledes at de skulde komme til hver Sparekasse hvert Aar, men saaledes at der dog ikke skulde gaa en for lang Mærække imellem hver Undersøgelse af den paagældende Sparekasses Status. Med Hensyn til en saadan Foranstaltning skal jeg kun henvise til, at den har sine store Betæneligheder, hvilket ogsaa er blevet fremhævet af den ærede Ordfører, og da navnlig den, at selv om man vilde finde det heldigt, at Staten greb saa stærkt ind i Sparekassernes Liv, som det ganske vist vilde være, naar man indrettede en saa indgribende Statskontrol med dem, som der er Spørgsmaal om, saa vilde det tillige føre til, at man paa anden Maade kom til at gribe ind i Sparekassernes Virksomhed. Det vil nemlig ikke være muligt at oprette en Statskontrol som den her omhandlede, medmindre man samtidig ændrer Sparekasseloven saaledes, at man giver nærmere Regler for, hvorledes Sparekasserne skulde anbringe Sparernes Midler. Forholdet er nu dette, at Sparekasserne i den Henseende ere fuldstændig frit stillede. De have kun een Pligt, nemlig den